

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut -toimialan selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä vuodelta 2025

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla toimielimet, johtavat viranhaltijat ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, resurssien ja omaisuuden turvaamisen sekä raportoinnin ja tietojen luotettavuuden. Riskienhallinnalla puolestaan tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Lait, organisaation säännöt sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje määrittelevät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja menettelyt. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta omalla vastuualueellaan.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut -toimiala on järjestänyt vastuualueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan annettujen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Toimialan johtoryhmä on seurannut merkittävimpiä riskejä ja päivittänyt keskeisiä ohjeistuksia vastaamaan nykyistä organisaatorakennetta vastuiden ja komentoketjujen osalta.

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen perustuu kaupungilla yhteisesti käytössä olevien työkaluihin ja raportointijärjestelmiin. Toimialan johtoryhmä käy vähintään kvartaaleittain läpi talouden raportit. Talouden osavuosisiraportit on annettu lautakunnalle tiedoksi ilmoitusasioissa. Yksikkötasolla taloutta on seurattu talous- ja henkilöstöhallinnon raportointityökalu MonetTiedosta. Toimialan keskitetty talousyksikkö tuottaa myös palveluyksiköille projekti- ja kustannuspaikkaraportteja.

Toimialan varautumisen suunnitelmia ja rakenteita on päivitetty. Kehitystyötä jatketaan edelleen vuonna 2026.

Toimintaympäristöanalyysi ja riskiarvio

Vuoden 2025 aikana elinkeino- ja työllisyyspalvelut -toimialalla on analysoitu toimintaympäristön muutoksia, tunnistettu tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioitu niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laadittu tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Riskiarviointia tehdään laajemmin palveluyksiköissä, mutta toimialan laajaan riskienarviontiin nousevat asiat palvelujohtajien arvioinnin perusteella. Riskien arvioinnin, seurannan ja raportoinnin sekä

dokumentoinnin tueksi on käytetty yhdenmukaista työkalua Reiska- riskienhallintajärjestelmää. Järjestelmä parantaa riskien dokumentointia ja raportointia johdolle.

Näin on muodostettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, joka konkretisoi riskiprofiilin ja riskienhallinnan toimintamallin sekä prosessin tavoitteet ja vastuut.

Kokonaisarvio elinkeino- ja työllisyyspalvelut -toimialan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Toimialan riskien kokonaisarviointi perustuu Reiska-ilmoituksiin ja konkreettisesti realisoituneisiin tapahtumiin. Suunniteltuja toimenpiteitä on toteutettu, mutta kaikkiin asioihin ei voida vaikuttaa viranhaltijoiden/työntekijöiden taholta. Riskien hallintaa haastaa samalla toteutettavat talouden sopeuttamistoimenpiteet.

Merkittävimmistä riskeistä realisoitui vuonna 2025 kunnan maksuosuus työttömyystuista maksuosuuden kasvu.

Strategiset ja Taloudelliset riskit

Toimialan suurimpia strategisia ja taloudellisia riskejä on kunnan maksuosuus työttömyystuista maksuosuuden kasvaminen, sekä isojen hankkeiden toteutumiseen liittyvät valituksista johtuvat viiveet.

Kunnan maksuosuus työttömyystuista maksuosuuden kasvuun varauduttiin sopeuttamalla toimialan ostoja tilikauden aikana. Isojen hankkeiden viivästymisiin varaudutaan valmistelemalla asioita mahdollisena valitusaikana etukäteen, jotta valituksen käsittelyn jälkeen päästään nopeasti käynnistämään hankkeen toteutus. Toimialalla varaudutaan jatkossakin ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä samansuuntaisiin toimenpiteisiin näihin riskeihin.

Operatiiviset riskit

Toimialan suurimpana operatiivisena riskinä on ollut vuonna 2025 työllisyysalueen käynnistyminen TE-palvelu uudistukseen liittyen, tämä riski ei vuoden aikana konkretisoitunut vaan työllisyysalueen palvelut saatiin käyntiin hyvin. Toiminnan käynnistymiseen oli varauduttu toimialalla riittävästi ja ennakoivasti. Työttömyyden kasvun myötä toimialalla kiinnitetään erityistä huomiota henkilökunnan työturvallisuuteen ja tämä on erityisen tarkastelun kohteena vuonna 2026, kun toimintaa keskitetään Työntalolle jonne siirtyy myös Kelan asiakaspalvelu. Toimeentulotukilain muutos on jo ohjannut ja tulee ohjaamaan edelleen vuonna 2026 työllisyyspalveluiden asiakkuuteen henkilöitä, joiden aiempi toimeentulo on ollut toimeentulotuki. Asiakkaiden tilanteiden moninaisuus ja haastavuus tulee todennäköisesti kasvamaan tämän muutoksen myötä erityisesti vuoden 2026 aikana ja sitä kautta näkymään asiakaspalvelussa aiempaa enemmän.

Oikeudelliset riskit

Toimialalla ei ole vireillä olevia merkittäviä oikeudenkäyntejä tai oikeudellisia riitoja.

Kokonaisarvio

Toimialalle tulleista uudistuksista huolimatta toiminnan tuottavuus ja jatkuvuus eivät olennaisesti ole vaarantuneet. Edellä mainittuihin toimenpiteisiin viitaten voidaan todeta, että toimialan riskienhallinnassa on kokonaisuudessaan onnistuttu vähintäänkin kohtuullisesti.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Elinkeino- ja työllisyyslautakunta ja toimialan viranhaltijajohto on järjestänyt vastuualueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan annettujen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja tavoitteet

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden -toimialan sisäisen valvonnan kohteet ovat edelleen talouden tasapainottamisen vaikutukset toimintaan ja palvelutuotantoon erityisesti työllisyysalueen palvelutuotantoon.

Talouden seurantaan kiinnitettiin huomiota ja siinä onnistuttiin hyvin. Henkilöstösuunnitelman sitovuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota ja toimialan täyttöluvat on käsitelty toimialan johtoryhmässä ja tämän jälkeen kaupungin täyttöluparyhmässä. Henkilöstökulujen osalta on saatu säästöjä, kun sijaisuudet pyritään paikkaamaan olemassa olevan henkilöstön kesken, mutta haastaa henkilöstön jaksamista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehitystyötä tullaan jatkamaan toimialalla johdon, esihenkilöiden ja työntekijöiden koulutusta lisäämällä ja Reiska-riskienhallintaohjelman kehitystä jatkamalla.

Kokonaisarvio

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut -toimiala on toimintaraporttien valossa päässyt toimikaudella 2025 sekä taloudellisesti että tavoitteenasetannallisesti hyvään tulokseen toimintakentän haasteista huolimatta. Tässä selonteossa kerrotuin keinoin ja toimenpitein on varmistettu toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja pyritty varmistamaan sen jatkuvuus. Selonteon valossa voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kelvollisella tasolla.